

LIETUVOS TRANSPORTO SAUGOS ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, Švitrigailos g. 42, LT-03209 Vilnius, tel. (8 5) 278 5602,
faks. (8 5) 213 2270, el. p. ltsa@ltsa.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188647255

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai

2018-__ -

Nr. _____

DĖL VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO KODEKSO PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos transporto saugos administracija (toliau – Administracija), išanalizavusi projektą¹, teikia siūlymus dėl jo tikslinimo:

1. Vadovaujantis teisės teorija, kodeksas turėtų reguliuoti svarbiausius visuomeninius santykius, pasižyminčius santykinu stabilumu ir plačia apimtimi, bei būti pagrindas poįstatyminiam teisiniam reguliavimui. Taip būtų išvengta dažno kodeksų keitimo ir smulkmeniško bei sudėtingo reglamentavimo. Dažna kodeksų kaita išbalansuoja kodekso sistemą ir teisinį reguliavimą padaro painų. Siaurą ir specifinį klausimą tikslingiau reglamentuoti poįstatyminiais teisės aktais, todėl dauguma projekto nuostatų turėtų būti tvirtinamos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro nustatyta tvarka.

2. Atsižvelgiant į vykstantį Administracijos ir kitų institucijų funkcijų optimizavimą, keičiamus institucijų pavadinimus, siūloma projekte įvardintą konkrečią instituciją, kur galima pagal kontekstą, keisti į Susisiekimo ministeriją ar susisiekimo ministro įgaliotą instituciją.

3. Siūloma tikslinti projektu keičiamą Vidaus vandenų transporto kodekso (toliau – kodeksas) 4 straipsnio 4 dalį taip:

3.1. 1 punktą detalizuoti arba visai jo atsisakyti, nes jis labai abstraktus, apimantis techninių apžiūrų tvarką, techninių reikalavimų nustatymą ir kt., neaišku, kokie įgaliojimai suteikiami Administracijai.

3.2. 7 punktą papildyti taip: „atlieka vykdomų vidaus vandenų transporto priemonių, išskyrus pramoginių ir asmeninių laivų, statybos, pertvarkymo, rekonstrukcijos ar remonto darbų techninę priežiūrą“. Pramoginių ir asmeninių laivų vertinimą po statybos atlieka notifikuoti (paskelbtoji) įstaiga, todėl papildoma priežiūra nereikalinga.

3.3. 10 punkte aiškiai apibrėžti, kas akredituojama (vienur įvardinti juridiniai asmenys, kitur – mokymo įstaigos) ir nurodyti visus susisiekimo ministro įgaliotos institucijos galimus atlikti veiksmus, pavyzdžiui, „susisiekimo ministro nustatyta tvarka vykdo mokymo įstaigų, rengiančių vidaus vandenų transporto specialistus ir (ar) pramoginių laivų laivavedžius ir (ar) burinių jachtų laivavedžius, akreditavimą, atsisako akredituoti, sustabdo mokymo įstaigos akreditavimo galiojimą, panaikina mokymo įstaigos akreditavimo galiojimo sustabdymą ir panaikina mokymo įstaigos akreditavimo galiojimą, taip pat vykdo akredituotų mokymo įstaigų veiklos priežiūrą, tvarko interneto svetainėje skelbiamą akredituotų mokymo įstaigų sąrašą“.

3.4. 10 punkte numatyta, kad Administracija vykdo mokymo įstaigų, rengiančių burinių jachtų laivavedžius akreditavimą, tačiau šiuo metu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro tvarkos nėra. Kartu su projektu turėtų būti teikiamas ir mokymo įstaigų, rengiančių burinių jachtų laivavedžius, akreditavimą reglamentuojantis teisės akto projektas.

4. Siūloma projektu keičiamo kodekso 13 straipsnio:

¹ Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 4, 13, 16, 18, 19, 26 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 16¹ ir 24¹ straipsniais įstatymo projektą.

4.1. 26 dalies nuostatas tikslinti arba keisti Vyriausybės nutarimu priimtus Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės vidaus vandenų keliuose steigiamų vidaus vandenų uostų ir komercinių priplaukų registravimo nuostatus aiškiai nurodant, kas tai yra Įregistruotų vidaus vandenų uostų sąrašas ar Įregistruotų komercinių priplaukų sąrašas, kaip ir iš ko galima gauti informaciją apie įregistruotus vidaus vandenų uostus ir komercines priplaukas, kokie duomenys turi būti registruojami, kaip keičiami duomenys ir kas bus tų registru valdytojas bei užtikrins duomenų apsaugą.

4.2. tikslinti 27 dalies nuostatas jas išdėstant taip:

„27. Savivaldybės vykdomoji institucija sustabdo vidaus vandenų uosto ar komercinės priplaukos registravimo galiojimą, jeigu vidaus vandenų uosto ar komercinės priplaukos steigėjas per Transporto saugos administracijos ar savivaldybės vykdomosios institucijos nurodytą terminą nepašalina nustatytų trūkumų ir (arba) apie tai neinformuoja savivaldybės vykdomosios institucijos.“

4.3. 28 dalį papildyti 4 punktu:

„4) vidaus vandenų uosto ar komercinės priplaukos steigėjas per 30 kalendorinių dienų nepašalina patikrinimo metu Transporto saugos administracijos nustatytus trūkumus.“

5. Siūloma tikslinti projektu keičiamą kodekso 16 straipsnį taip:

5.1. atsisakyti pakabinamojo variklio be vidaus vandenų transporto priemonės registravimo, nes šio objekto registravimas pridėtinės vertės nesukuria, be vidaus vandenų transporto priemonės pagal paskirtį jis negali būti naudojamas. Pažymėtina, kad šiuo metu iš Europos Sąjungos valstybių pakabinamuosius variklius registruoja tik Latvija ir Lietuva.

5.2. tikslinti 5 dalies nuostatą „sutikrinami su faktiniais duomenimis“, nes sutikrinti galima tik apžiūrint vidaus vandenų transporto priemonę. Pagal projekto nuostatas, registro objektas pirmiau įregistruojamas ir tik po to atliekama pirminė techninė apžiūra. Siūloma numatyti, kad registruojant vidaus transporto priemonę turi būti pateikiamas techninės būklės patikrinimo aktas, apimantis vidaus vandenų transporto priemonės identifikavimą, atitikties susisiekimo ministro ar jo įgaliotos institucijos nustatytiems techniniams reikalavimams ir aprūpinimo įranga pagal plaukiojimo rajoną reikalavimams įvertinimą ir plaukiojimo rajono nustatymą.

5.3. 6 dalyje išbraukti „valtys su pakabinamaisiais elektriniais varikliais“, t. y. numatyti, kad visi laivai, kurie yra suprojektuoti ir pastatyti taip, kad gali būti varomi varikliu, turėtų būti registruojami neatsižvelgiant į variklio energijos šaltinį. Taip pat numatyti galimybę asmenims savanoriškai (o plaukiojantiems pasienio ruožuose, privalomai pagal Valstybės sienos apsaugos tarnybos reikalavimus) įregistruoti vidaus vandenų transporto priemones, kurioms registracija nereikalinga.

5.4. 7 dalyje neteisingai nurodyta, kad apie pasikeitimus privaloma pranešti registro valdytojui – Susisiekimo ministerijai, o turėtų būti registro tvarkytojas – Administracija, nes ji tvarko registro duomenis ir išduoda dokumentus.

6. Siūloma tikslinti projektu pridedamą naują 16¹ straipsnį taip:

6.1. 1 dalyje išbraukti žodį „privalomai“, nes jis yra perteklinis.

6.2. 2 dalyje nustatyti, kad visų vidaus vandenų transporto priemonių pirmines, periodines ir neeilines technines apžiūras atlieka susisiekimo ministro ar jo įgaliotos institucijos paskirta įstaiga, atitinkanti susisiekimo ministro ar jo įgaliotos institucijos nustatytus reikalavimus ir nustatyta tvarka suteikta teisė atlikti tokias apžiūras. Suteikti išskirtines teises vienai konkrečiai Lietuvos buriuotojų sąjungai atlikti burinių jachtų periodinę ir neeilinę techninę apžiūrą kodekse yra neteisėta (taip nurodyta ir STT antikorupecinio vertinimo išvadoje). Įtvirtinus, kad techninę apžiūrą atlieka susisiekimo ministro ar jos įgaliotos institucijos paskirta įstaiga, Susisiekimo ministerija poįstatyminiu aktu galėtų paskirti Administraciją ir (ar) Lietuvos buriuotojų sąjungą atlikti burinių jachtų techninę apžiūrą, kol neatsirastų įstaigų, ketinančių vykdyti tokią veiklą ir atitinkančių keliamus reikalavimus. Atsiradus tokioms įstaigoms, Administracijai galėtų būti pavesta vykdyti tokių įstaigų priežiūrą. Jei bus palikta nuostata, kad burinių jachtų periodinę ir neeilinę techninę apžiūrą atlieka Lietuvos buriuotojų sąjunga, reikėtų

nurodyti, kad burinių jachtų ir pirminę techninę apžiūrą atliks Lietuvos buriuotojų sąjunga. Taip pat numatyti, kad šioje dalyje numatytiems laivams techninė apžiūra neatliekama, kai jie nekomerciniais tikslais eksploatuojami vidaus vandenu plaukiojimo rajone, išskyrus valstybinės reikšmės vidaus vandenu kelius. Tai yra numatyti, kad visoms vidaus vandenu transporto priemonėms, eksploatuojamoms valstybinės reikšmės vidaus vandenu keliuose, techninė apžiūra yra privaloma.

6.3. atsisakyti 4 dalies nuostatų ir jas įtvirtinti poįstatyminiame akte, nes šio straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad susisiekimo ministras ar jo įgaliota institucija nustato techninės apžiūros atlikimo tvarką ir techninius reikalavimus.

6.4. papildyti 5 dalies nuostatas, nes vidaus vandenu transporto priemonės tinkamumo plaukiojimo liudijimas išduodamas šioms vidaus vandenu transporto priemonėms: vidaus vandenu laivui, žvejybos laivui, plūduriuojančiam įrenginiui, ir šią dalį išdėstyti taip: „5. Atlikus Lietuvos Respublikos vidaus vandenu laivų registre įregistruotos vidaus vandenu transporto priemonės pirminę techninę apžiūrą, vidaus vandenu laivo, žvejybos laivo, plūduriuojančio įrenginio savininkui (valdytojui) išduodamas vidaus vandenu transporto priemonės tinkamumo plaukiojimo liudijimas, kuris galioja 10 metų. Vidaus vandenu transporto priemonės tinkamumo plaukiojimo liudijimo galiojimas yra patvirtinamas kiekvienos periodinės techninės apžiūros metu. Vidaus vandenu laivo, žvejybos laivo, plūduriuojančio įrenginio periodinė techninė apžiūra atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per metus, pramoginio laivo, eksploatuojamo kituose nei vidaus vandenu plaukiojimo rajonuose arba komerciniais tikslais, periodinė techninė apžiūra atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per dvejus metus.“

6.5. keisti 6 dalies nuostatas: 1 punktą papildyti nurodant, kad ir pakeitus variklį, jį atitinkamai modernizavus ar pakeitus jo galią turi būti atliekama neeilinė techninė apžiūra, arba nedetalizuoti ir nurodyti „atlikus esminius pakeitimus“; 3 punkte tikslinti nuorodą į straipsnio dalį, nes techninės apžiūros galiojimo panaikinimo pagrindai nurodyti šio straipsnio 8, o ne 9 dalyje.

6.6. papildyti 7 dalį ir nurodyti, kad pramoginiams ar asmeniniams laivams neeilinė techninė apžiūra galioja 2 metus.

6.7. tikslinti 8 dalį: 3 punktą išdėstyti taip: „3) prateka ar prasiskverbia degalai, eksploatacinės medžiagos ar kiti skysčiai, teršiantys ar galintys užteršti aplinką;“; 4 punktą išdėstyti taip: „4) vidaus vandenu transporto priemonėje naudojamas variklis, kurio galingumas viršija gamintojo nustatytas didžiausias šiai vidaus vandenu transporto priemonei leistinas reikšmės;“, nes pakeisti gali būti ir stacionarūs varikliai; papildyti nauju 6 punktu ir numatyti techninės apžiūros panaikinimo pagrindą – kontrolės metu nustatyti 3 ir daugiau techninių reikalavimų neatitikimai.

6.8. 9 dalies paskutinį sakinių detalizuoti ir jį išdėstyti taip: „Techninio patikrinimo metu tikrinama šioje dalyje nurodytų laivų atitiktis susisiekimo ministro ar jo įgaliotos institucijos patvirtintiems vidaus vandenu laivų, plaukiojančių Europos Sąjungos vidaus vandenu keliais, techniniams reikalavimams.“

6.9. 11 dalies antrame sakinyje įterpti praleistą žodį „Europos“ ir taip suvienodinti sertifikatų pavadinimus. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad išduodant Europos Sąjungos vidaus vandenu laivybos sertifikatą prieš tai turi būti suteikiamas bendrasis europinis laivo numeris, todėl jeigu projekte taip detalčiai aprašoma sertifikato išdavimo procedūra, reikėtų aprašyti ir minėto numerio gavimo procedūrą.

6.10. 21, 22, 23, 24 dalių nuostatas reikėtų perkelti į kitą, pvz., 26 straipsnį, nes jos reglamentuoja kontrolės funkcijas, o šis straipsnis skirtas vidaus vandenu transporto priemonių techninei apžiūrai ir techniniams patikrinimams. Taip pat reikėtų tikslinti 21 ir 22 dalių nuostatas, nes susisiekimo ministro įgaliota institucija kontrolę vykdo Lietuvos vidaus vandenyse, o laivams, plaukiojantiems tik Lietuvos vidaus vandenu keliais, neprivaloma turėti Europos Sąjungos vidaus vandenu laivybos sertifikato. Lietuvoje eksploatuojamo laivo atitiktis techniniams reikalavimams patvirtinama laivo tinkamumo plaukiojimo liudijime.

7. Siūloma tikslinti projektu keičiamą kodekso 18 straipsnį taip:

7.1. palikti tik bendrus reikalavimus, taikomus mokymo įstaigų akreditavimui, o juos detalizuoti susisieki ministro patvirtintuose teisės aktuose.

7.2. 5 dalyje nurodyti, kad ir burinių jachtų laivavedžių mokymo programas tvirtina susisieki ministro, nes visas kitas mokymo programas, kaip numatyta 3 dalyje, tvirtina susisieki ministro.

7.3. 12 dalies 2 punkte nedetalizuoti reikalavimų vidaus vandens transporto specialistų mokytojams, motorinių pramoginių laivų, burinių jachtų laivavedžių mokytojams ir vidaus vandens laivo ar motorinio pramoginio laivo ar jachtos praktinio vairavimo instruktoriams pagal siekiamą mokytį programą ir išdėstyti šį punktą, pavyzdžiui, taip: „būti tinkamos kvalifikacijos, t. y. ne žemesnės, nei suteikiama pagal mokymo programą, ir turėti patirties: ne trumpesnę kaip dvejų metų darbo jūrų laivuose stažą arba ne trumpesnę kaip penkerių metų darbo vidaus vandens laivuose stažą, praktinio vairavimo instruktoriams – 3 metų plaukiojimo tokio laivu, kuriuo numato mokytį plaukioti, stažą“. Pagal naują direktyvą² keičiama vidaus vandens transporto specialistų diplomavimo sistema ir keisis dokumentų pavadinimai.

7.4. 13 dalies 3 ir 6 punktuose nurodyti darbo santykius su mokymo įstaiga įrodantys dokumentai yra darbo sutarčių kopijos, todėl šie punktai galėtų būti sujungti arba atitinkamai pataisyti.

7.5. 17 dalyje nenurodyti reikalavimo, kad atlikus patikrinimą turi būti surašomas patikrinimo aktas su išvada. Tokias teises nuostatas turėtų reglamentuoti poįstatyminis aktas.

7.6. 18 dalyje nurodyti, kad mokymo įstaiga laikoma akredituota nuo įrašymo į akredituotų mokymo įstaigų sąrašą ir į Licencijų informacinę sistemą dienos, nes dabar nurodyta sąvoka „akreditacija“ nėra apibrėžta. Siūloma leisti ne tik juridiniams asmenims tapti akredituotomis mokymo įstaigomis.

7.7. papildyti 21 dalies nuostatas nurodant, kad minėti reikalavimai taikomi ir akredituotoms mokymo įstaigoms, rengiančioms burinių jachtų laivavedžius, nes šio straipsnio 22 dalyje yra nuostata, kad „mokymo įstaigos akreditavimo galiojimas sustabdomas, jeigu be Transporto saugos administracijos leidimo pakeisti burinių jachtų laivavedžių mokytojai ar burinės jachtos praktinio vairavimo instruktoriai“.

7.8. 23 dalyje nustatyti aiškius kriterijus, kada įspėjama apie akreditavimo galiojimo sustabdymą, o kada akreditavimo galiojimas sustabdomas. Pagal projekto nuostatas už tuos pačius pažeidimus galima ir įspėti apie akreditavimo galiojimo sustabdymą ir sustabdyti.

7.9. tikslinti 27 dalies nuostatas dėl terminų, nes dalis šiame straipsnyje numatytų terminų yra aiškiai apibrėžti, o šioje dalyje palikta nuostata „per susisieki ministro nustatytoje tvarkoje nustatytą terminą“. Reikėtų nustatyti aiškius terminus, reglamentuojančius akredituotų mokymo įstaigų veiklą, arba visur numatyti, kad jie reglamentuoti susisieki ministro nustatytoje tvarkoje.

7.10. 29 dalyje nurodyti, kad trūkumų pašalinimas patikrinamas per 10 darbo dienų, t. y. suvienodinti su 24 dalies nuostatomis.

7.11. 31 dalyje nurodyti, kad akreditavimo galiojimas panaikinamas per 3 (arba 5) darbo dienas, nes dabar nurodytas terminas yra praktiškai neįgyvendinamas.

8. Siūloma tikslinti projektu keičiamo kodekso 26 straipsnio pridedamos 3 dalies antrą pastraipą ir ją išdėstyti taip: „Transporto saugos administracijos pareigūnai leidžia toliau eksploatuoti vidaus vandens transporto priemonę ir grąžina vidaus vandens transporto priemonės savininkui (valdytojui) dokumentą, kuriuo patvirtinama, kad vidaus vandens transporto priemonė įregistruota Lietuvos Respublikos vidaus vandens laivų registre, tik pašalinus trūkumus, dėl kurių buvo paimtas dokumentas ir panaikinta techninė apžiūra, ir Transporto saugos administracijai pateikus deklaraciją, įrodančią, kad šie trūkumai buvo pašalinti, arba nustatyta tvarka atlikus neeilinę techninę apžiūrą, jeigu vidaus vandens transporto priemonės techninę apžiūrą privaloma atlikti.“

9. Siūloma papildyti projektą 41 straipsnio pakeitimu ir jį išdėstyti taip:

² 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/2397 dėl vidaus vandens laivybos srities profesinių kvalifikacijų pripažinimo, kuria panaikinamos Tarybos direktyvos 91/672/EEB ir 96/50/EB.

„..... 41 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 41 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Laivas, kuriuo vežamas kroviny, turi atitikti susisiekimo ministro ar jo įgaliotos institucijos nustatytus techninius reikalavimus, o jo įgula turi būti sukomplektuota taip, kad užtikrintų saugų krovinio vežimą iki paskirties punkto.“

L. e. Administracijos direktoriaus pareigas
Lukošius

Genius

Rimantas Stasys Stanevičius, tel. 8 688 47 089, el. p. rimantasstasys.stanevicius@ltsa.lrv.lt
Aušra Padagaitė, tel. 8 687 26 583, el. p. ausra.padagaite@ltsa.lrv.lt